

Kartlegging av sårbar vegetasjon og dyreliv i tilknytning til turstien Preikestolen OTB

Sandnes, 22.08.2025

Ragnhild Svensen Stokka

Kartlegging av sårbar vegetasjon og dyreliv i tilknytning til turstien Preikestolen OTB

Ecofact rapport: 1181

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Stokka, R.S. 2025. Kartlegging av sårbar vegetasjon og dyreliv i tilknytning til turstien Preikestolen OTB. Ecofact rapport 1181. 25 sider + vedlegg.
Nøkkelord:	Ferdsel, forstyrrelse, slitasje
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8469-180-0
Oppdragsgiver:	Lysefjorden Utvikling AS
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Knut Børge Strøm
Prosjektmedarbeidere:	Toralf Tysse
Kvalitetssikret av:	Knut Børge Strøm
Forside:	Foto: Ragnhild Svensen Stokka

www.ecofact.no

INNHold

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 BAKGRUNN	5
2 KARTLEGGINGSOMRÅDET	5
3 METODER OG MATERIALE.....	8
3.1 KARTLEGGINGSENHETER.....	8
3.1.1 Ferdsel	8
3.1.2 Sårbar vegetasjon	9
3.1.3 Sårbart dyreliv	9
3.2 KARTLEGGINGSMETODIKK	11
3.3 METODIKK FOR VURDERING AV SÅRBARHET	12
3.3.1 Vegetasjon	12
3.3.2 Dyreliv	14
3.4 MATERIALE.....	16
4 SENSITIVE FOREKOMSTER I KARTLEGGINGSSONEN	16
4.1 VEGETASJON.....	16
4.2 DYRELIV	20
5 SÅRBARHETSANALYSE	21
5.1 VEGETASJON.....	21
5.2 DYRELIV	22
6 DISKUSJON	23
7 AVBØTENDE TILTAK	24
8 REFERANSER.....	25
9 VEDLEGG: LOKALITETER MED SENSITIV VEGETASJON VED PREIKESTOLEN OTB.....	26

FORORD

Denne rapporten omhandler sårbare forekomster av vegetasjon og dyreliv ved turstien til Preikestolen OTB (Off The Beaten Track). Det er gjennomført feltkartlegging i en 500 meter sone på hver side av turstiene. Kartleggingen er basert på NINA temahefte 73, der de aktuelle forekomstene som skal kartlegges er beskrevet. For å supplere feltkartleggingen på dyreliv er det innhentet opplysninger fra andre kilder.

Kartleggingen av sårbar vegetasjon i influensområdet for stien Preikestolen OTB har fokusert på sårbar vegetasjon som ligger i nærheten av stien. Det er prioritert å inkludere områdene som er utsatt ved økt ferdsel på stien, istedenfor områder som ligger mer perifert i forhold til stien.

Vi takker Lysefjorden Utvikling AS for oppdraget.

Sandnes, 22.8.2025

Ragnhild Svensen Stokka

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Denne rapporten omhandler sårbare forekomster av vegetasjon og dyreliv ved turstiene til Preikestolen OTB. Kartleggingen er basert på NINA temahefte 73, som er veileder for de aktuelle forekomstene som skal kartlegges.

Datagrunnlag

25. juni 2025 ble det gjennomført feltkartlegging langs turstien Preikestolen OTB for å identifisere aktuelle forekomster beskrevet i veilederen. På grunn av bratt og krevende terreng i området rundt stien, ble kartleggingen hovedsakelig konsentrert til tilgjengelige arealer nær stitraseen. For å supplere feltkartleggingen er det innhentet opplysninger fra andre kilder i en 500 meter sone på hver side av turstien Preikestolen OTB.

Resultat

Kartleggingen langs stien til Preikestolen OTB viser en relativt høy forekomst av sårbare vegetasjonstyper, særlig myr, fuktsig og bratte skråninger. Flere av områdene er små og fragmenterte, og deler av stien bærer preg av slitasje, særlig der ferdselen avviker fra hovedtraseen. Dette indikerer behov for forebyggende tiltak for å redusere erosjon og belastning på naturen. Det ble kun registrert én sensitiv dyreart (fjellrype), men fraværet av flere observasjoner kan skyldes både høy ferdsel og begrenset habitategnethet.

For å bevare vegetasjonen og redusere slitasje anbefales en kombinasjon av fysiske tiltak og informasjonstiltak. Dette omfatter blant annet klopper eller steinsetting i fuktige partier, bedre merking og avgrensning av stien, samt eventuelt trapper eller tau i bratte skråninger. Informasjon til turgåere om sårbar vegetasjon bør gis ved startpunkt og utvalgte steder langs stien. I tillegg bør hensyn tas til fuglefaunaen, med begrensnings tiltak eller ferdsel i nærheten av hekkesteder.

1 BAKRUNN

Miljødirektoratet utarbeidet i 2015 en veileder for besøksforvaltning i norske verneområder (Miljødirektoratet, 2015). Målsetningen er at alle nasjonalparker og større verneområder skal lage egne besøksstrategier. Disse strategiene skal munne ut i tiltak som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping i et verneområde. Det kan legges til rette for utvikling og mer ferdsel i områder som tåler denne belastningen, mens områder som ikke tåler mye ferdsel, skal skjermes. En slik forvaltning forutsetter at det er god oversikt over naturmangfoldet i verneområdet, sammen med kunnskap om ferdselen og de som ferdes. Dette er bakteppet for håndboka om sårbarhetsvurdering som kom i 2019 (Hagen et al. 2019).

Sårbarhetsvurdering er et av flere hjelpemidler for å kunne forvalte verneområder på en god måte. Andre verktøy er brukerundersøkelser, overvåkingsdata og fagrapporter som belyser problemstillingene og verdiene. Sårbarhetsvurdering av lokalitetene kan gi grunnlag for prioriteringer, synliggjøre behov for tiltak og dokumentere forvaltningens valg av løsninger (Hagen et al., 2019).

Håndboka for sårbarhetsvurderinger beskriver de mange enhetene som skal benyttes ved feltkartleggingen. Det er skilt mellom hovedtypene fjell, skog og kyst, og for hver hovedtype er mange kartleggingsenheter av vegetasjon og dyreliv.

Stiftelsen Preikestolen overvåker antall besøkende til Preikestolen, samt drifting av parkeringsplass og vedlikehold av tursti. Stiftelsen ønsker en sårbarhetsvurdering av en alternativ sti til Preikestolen. Preikestolen var et lansert verneområde, men er per dags dato ikke et verneområde i motsetning til flere andre områder rundt Lysefjorden. Det er derfor naturlig å benytte håndboka for sårbarhetsvurderinger som grunnlag for en kartlegging av naturverdiene også i Preikestolområdet.

Rapporten presenterer registrerte sensitive enheter for vegetasjon og dyreliv i en sone på 500 meter på hver side av den alternative stien til Preikestolen, heretter Preikestolen OTB. Stien skal gå på utsiden av fjellmassivet vest for Preikestolen, med kopling til eksisterende sti som går fra Preikestolhytta til Revsvatnets nordside.

2 KARTLEGGINGSOMRÅDET

Figur 2.1 gir en oversikt over beliggenheten for den aktuelle turstien som er utgangspunktet for kartleggingen av sårbare naturverdier.

Figur 2.1: Beliggenhet av utredningstraseen for turstien.

Preikestolen er et av Norges mest populære turmål, og regnes som Norges fremste naturbaserte reisemål. Turmålet ligger i tilknytning til Lysefjorden, 30 km øst for Stavanger og i Strand kommune.

Den spektakulære klippeformasjonen ligger på 604 moh, og ligger som en del av et stort fjellmassiv som stuper loddrett ned i Lysefjorden. Toppen av klippen Preikestolen, fra gammelt av med navnet Hyvlatonnå (høveltanna), er et tilnærmet flatt platå på ca. 630 m². Fra Preikestolen er det vid utsikt over Lysefjorden og tilgrensende områder.

Det var Stavanger Turistforening (STF) som begynte å bruke Preikestolen som et viktig turmål, og turen ble en integrert del av foreningens merkede løypenett for ca. 70 år siden. STF bygde Preikestolhytta i 1949. I 2004 ble denne supplert med Preikestolen Fjellstue. Preikestolhytta fikk veiframføring i 1961.

Preikestolen har vært et turismål i ca. 100 år, med gradvis økende besøkstall. I 2024 besøkte ca. 380 000 personer turmålet, og i 2025 forventes det at besøkstallet øker ytterligere. De aller fleste som besøker Preikestolen bruker den 3,8 km lange stien som går fra Preikestolen Fjellstue og nord for Husafjellet gjennom varierende terreng. Sør for Preikestolen Fjellstue ligger Revsvatnet. Rundt Revsvatnet går det en merket og delvis tilrettelagt sti. Rundt vannet er det også merket for andre turstier og turismål i fjordlandskapet ved Lysefjorden.

Preikestolen Off The Beaten Track (OTB) er en alternativ sti til Preikestolen som også starter ved Preikestolen Fjellstue, men som først går på østsiden av Revsvatnet og følger vannet nesten til enden. Stien forsetter deretter opp til Skåret, som det er skiltet til, og deretter forbi Skåret. Det er en del stigning før man kommer opp på høyden sør for Preikestolen, og spektakulær utsikt ned på Preikestolen og Lysefjorden før man kan gå ned på Preikestolen. Stien er fra før svakt merket og lett å følge de fleste plasser. Stien er i dag noe brukt, men legges det til rette for denne alternative stien til turmålet Preikestolen vil nok slitasjen øke betraktelig.

Når man tar til venstre fra vannet og opp mot Skåret går man gjennom skog det første stykket, og her er det mye stigning. Her er det også noen fuktige områder da flere elver og bekker ender nede i denne dalen. Når man kommer opp til Skåret og fortsetter til venstre kommer man til mer åpent landskap med hovedsakelig grunnlendt mark og nakent berg. Her forekommer det fuktige områder med vegetasjon, noen større enn andre, i tillegg til bratte skrenter og skråninger. Etter hvert kommer man til flatere partier på ryggen av fjellmassivet og går videre øst for Neverdalsfjellet. Her er det fjellhei og nakent berg, også med innslag av fuktige områder med vegetasjon, fuktsig/blauthål, og bratte skrenter og skråninger. Her er det ikke like tydelig sti og området bærer noe preg av at mange ulike veier har blitt benyttet. Til slutt kommer man rundt hjørnet nedenfor Neverdalsfjellet og ser ut mot Preikestolen. Hele dette stykket fram til Preikestolen er nakent berg og fjellhei hvor det generelt er mye slitasje, spesielt rett ovenfor turmålet men også på de andre utkikkspunktene ned mot Preikestolen.

Figur 2.2: Utsyn mot Lysefjorden. Foto: Ragnhild Svensen Stokka.

Figur 2.3: Utsyn mot Preikestolen og Lysefjorden. Foto: Ragnhild Svensen Stokka.

3 METODER OG MATERIALE

3.1 Kartleggingsenheter

Håndboka for sårbarhetsvurderinger beskriver de mange enhetene som skal benyttes ved feltkartlegging. Det er skilt mellom hovedtypene fjell, skog og kyst, og for hver hovedtype er det mange kartleggingsenheter av vegetasjon og dyreliv. Rapporten baserer seg på kartlegginger av de enhetene som er presentert i kapittel 6, Fjell, i håndbok 73. Nedenfor følger en gjennomgang av disse.

3.1.1 Ferdsel

I rapporten vil ferdselen knyttet til Preikestolen OTB beskrives og illustreres. Beskrivelsene er basert på sjekklisten i tabell 6.1 i håndbok 73. Det vil bli gjort en generell beskrivelse av lokalitetens beliggenhet, status og utviklingstrekk, stinett, type aktiviteter og infrastruktur.

3.1.2 Sårbar vegetasjon

Tabell 3.1 gir en oversikt kartleggingsenhetene for sårbar vegetasjon, hentet fra håndbok 73 (tabell 6.3 i håndboka).

Tabell 3.1: Sensitive vegetasjonseenheter for fjell.

Sensitive vegetasjonseenheter for fjell (inkludert våtmark og kulturmark)
Rabbe
Bratt skråning med ustabilt substrat
Brink/bratt skrent
Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke
Fuktig/blauthøl
Spredt vegetasjon på fint substrat
Fjell-lavhei med fint (og ustabilt) substrat
Grotte

3.1.3 Sårbart dyreliv

Tabell 3.2 (arter) og 3.3 (miljø) gir en oversikt kartleggingsenhetene for sårbart dyreliv, hentet fra håndbok 73 (tabell 6.4 og 6.5 i håndboka).

Arter

Før feltarbeidet ble gjennomført ble det innhentet data om sensitive fugle- og dyrearter knyttet til de aktuelle områdene. Dette materialet ble så benyttet i felt, for å sjekke om noen av forekomstene fremdeles var knyttet til området.

I tabell 3.2 er det en oversikt over aktuelle fugle- og pattedyrarter som potensielt kan være sårbare for forstyrning fra ferdsel. Artene er plassert i tre kategorier for sannsynlighet for negative virkninger fra friluftslivet. Tabellen gir ikke en fullstendig oversikt, og mange av artene er lite relevante for området i Lysefjorden. Arter som er markert med fet skrift i tabellen forekommer i vår del av landet, og var i utgangspunktet mer eller mindre aktuelle for de to områdene.

Tabell 3.2: Aktuelle fugle- og dyrearter i fjellet som kan være utsatt for ferdsel i yngletiden, med fordeling etter rødlistekategori. Arter uthevet kan forekomme i tilknytning til Lysefjorden.

Sensitivitet	Arter og rødlistestatus				
	Livskraftig LC	Nær truet NT	Sårbar VU	Sterkt trua EN	Kritisk trua CR
Trolig ikke		Taksvale			
Mulig		Bergirisk Blåstrupe Gjøk Fjellrype Lirype Sivspurv	Lappsurv	Jerv	Fjellrev
Sannsynlig	Boltit Dvergalk Dvergsnipe Enkeltebekkasin Fjelljo Fjellvåk Fjæreplytt Heilo Jordugle Kongeørn Krikkand Myrsnipe Rein Rødnebbterne Rødstilk Sandlo Sangsvane Siland Smålom Småspove Stokkand Storlom Strandsnipe Svømmesnipe Temmincsnipe Toppand Trane Tårnfalk	Dobbeltbekkas in Fiskemåke Havelle Jaktfalk Svartand Tyvjo	Bergand Sjørre Stjertand	Brushane Myrhauk Snøugle Vipe	Dverggås

Livsmiljø

Tabell 3.3 gir en oversikt over aktuelle sensitive miljø for fugler og dyr i fjellet som det skal ha fokus på under feltkartleggingen. Noen av de sensitive enhetene kan være for store til at det er hensiktsmessig å registrere dem i felt, f.eks. vierdominert fjellhei. Mange av enhetene er imidlertid klart avgrensede og med begrenset omfang, som hekke- og ynglesteder. Når de gjelder de første fem kategoriene i tabell 3.3, er disse ikke kartlagt dersom det ikke er indikasjoner på at de har betydning for sensitivt dyreliv (arter oppført i tabell 3.2).

Tabell 3.3: Livsmiljø og funksjonsområder for dyreliv i fjellet som er aktuelle for kartlegging. Vi = vinter, Vå = vår, S = sommer og H = høst.

Sensitive enheter	Egnethet for avgrensning	Sesong
Vierdominert fjellhei	Lav, ofte store områder som er vanskelig å avgrense tydelig i felt	S
Myr	Lav til middels. Både store og mindre områder. Av og til vanskelig å avgrense i felt	S
Innsjø og dam	Middels – høy. Lett å avgrense ut fra kart og flyfoto	Vå, S, H
Delta	Middels – høy. Lett å avgrense ut fra kart og flyfoto	Vå, S, H
Kulturmark i fjellet	Lav – middels. Kan av og til ha betydelig utstrekning. Lett å avgrense ut fra kart og flyfoto	S
Nakent berg eller rabbe (potensielt hekkeområde)	Lav til middels. Både store og mindre områder. Av og til vanskelig å avgrense tydelig i felt	Vi, Vå, S
Spill-/paringsområde for brushane og dobbeltbekkasin	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	Vå
Viktig rasteområde for vade- og andefugl	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	Vå, H
Hekkeområde for rovfugler og ugler (Kjent hekkeområde)	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	Vi, Vå, S
Terne- og måkekoloni	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	S
Hekkeområde for lom	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	Vå, S
Yngleområde for jerv og fjellrev	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	Vi, Vå, S
Grotte	Høy. Lett å avgrense, men må baseres på faktisk kunnskap.	Vi, Vå, S, H
Funksjonsområder for villrein	Høy. Finnes avgrensa på eksisterende kartgrunnlag	Vi, Vå, S, H

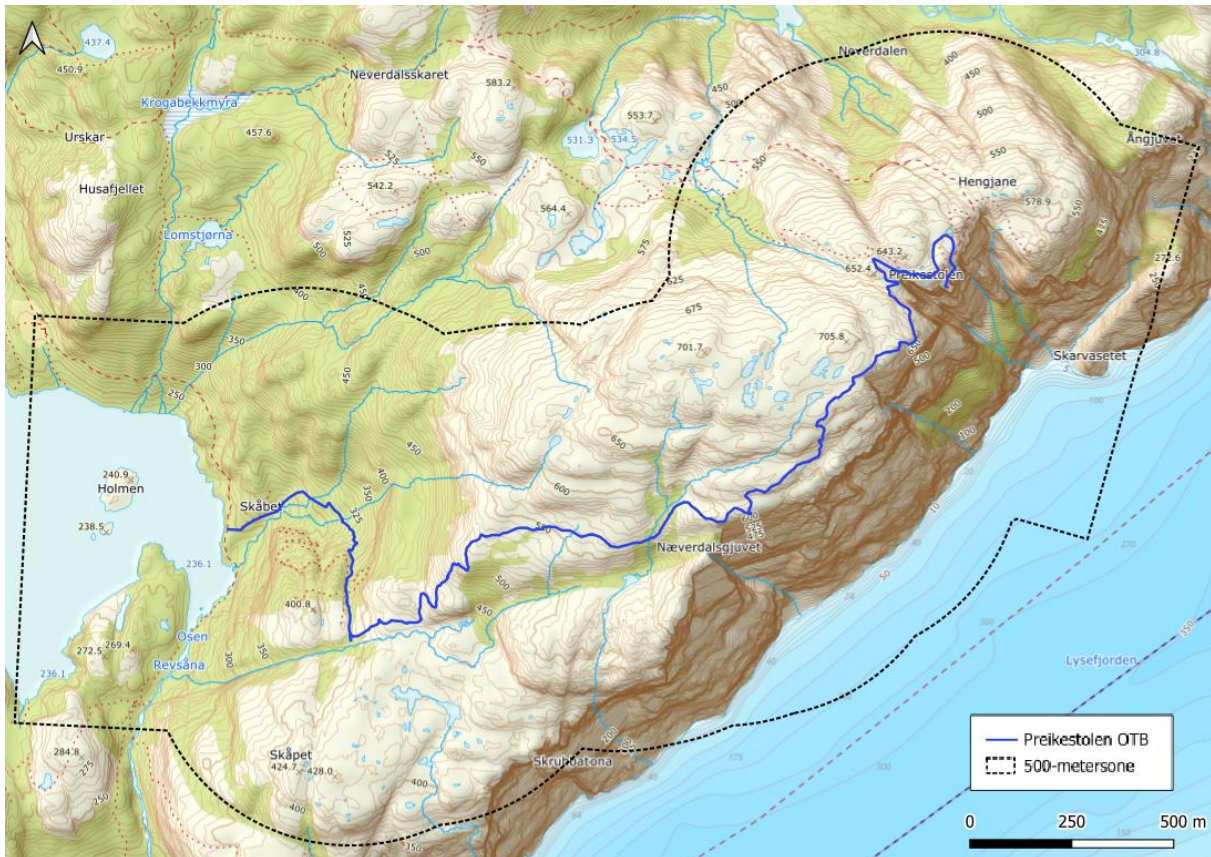
3.2 Kartleggingsmetodikk

Kartleggingen ble gjennomført 25. juni 2025. Stien ble logget med håndholdt GPS, og befaringen ble gjennomført både på vei opp og ned fra Preikestolen for å fange opp sårbare forekomster i ulike lys- og observasjonsforhold. Lokaliteter med sensitiv vegetasjon eller dyreliv ble registrert på GPS eller kart og senere digitalisert i QGIS, supplert med bilder og flybilder.

På grunn av bratt og krevende terreng i området rundt stien, ble kartleggingen hovedsakelig konsentrert til tilgjengelige arealer nær stitraseen. I praksis representerer disse arealene også den mest aktuelle påvirkningssonen fra ferdsel. Det ble foretatt visuell vurdering utover stien der det var mulig, og håndkikkert ble benyttet for å dekke områder med dårlig tilgjengelighet.

Den sørlige delen av området avgrenses naturlig av stup og fjord, og sonen som i utgangspunktet var definert til 500 meter, er dermed i praksis innsnevret. Bratt lende og

vanskelig tilgjengelighet ble derfor vektlagt i vurderingen av hvor kartleggingen ble gjennomført. Tidligere kartlegginger og tilgjengelige datasett (Naturbase m.fl.) er brukt som supplerende kilder der det har vært hensiktsmessig.

Figur 3.1: 500-metersone for kartlegging i tilknytning stien Preikestolen OTB. Feltkartleggingen var i praksis smalere enn denne sonen, men supplerende informasjon fra ulike nettsteder er hentet inn for hele sonen.

3.3 Metodikk for vurdering av sårbarhet

Metodikken for sårbarhetsvurdering er i sin helhet hentet fra håndbok 73, men teksten er tilpasset til denne rapporten. Nedenfor følger en kort gjennomgang av disse metodene, fordelt på vegetasjon og dyreliv.

3.3.1 Vegetasjon

Etter at de sensitive enhetene er kartlagt, er neste steg å vekte dem i forhold til den ferdselen som foregår, eller forventes. Vektingen skal beskrive og fange opp i hvilken grad det er en (potensiell) konflikt mellom den sensitive vegetasjonen og den påvirkninga (ferdselen) som foregår eller forventes å foregå innenfor områder. Vektingen som utløser sårbarhet på vegetasjon, består av komponentene *areal* og *plassering*.

Areal

Arealet angir hvor mye som av sensitive enheter som finnes innenfor kartleggingsområdet.

For å vurdere areal, benyttes forekomst og andel av store og små sensitive lokaliteter innenfor kartleggingsområdet. Dette vil gi en grov angivelse som også er direkte forvaltningsrelevant, da den antyder omfanget av sensitive enheter og om det er små eller store områder.

Noen sensitive vegetasjonseenheter er alltid små, som fuktsig/blauthøl og brink/bratt skrent. Enheten myr/fuktig område er normalt store, mens de fleste andre kan være store eller små. Områder mellom 2 og 10 m defineres normalt som små, mens store områder er mer enn 10 m. Areal blir uansett vektet samlet for alle forekomster av samme sensitive enhet.

Tabell 3.4 gir en oversikt over vektingen av areal av sensitiv vegetasjon innenfor kartleggingsområdet

Tabell 3.4: Vekting for areal for å vurdere sårbarhet for vegetasjon (fra Håndbok 73).

Vekting	Areal
1	Ett lite område
2	Flere (2-5) små områder Ett stort område Ett stort og ett lite område
3	Ett stort og flere små områder Mange (6-10) små områder To store områder To store og ett lite område
4	Svært mange (<10) små områder Tre eller flere store områder (eventuelt i kombinasjon med små) Utgjør det meste av arealet

Plassering

Kriteriet *plassering* angir hvor de sensitive enhetene er plassert i forhold til den bruken som foregår eller forventes å foregå i området. Her skilles det mellom en sti/stitrasé og et område (som defineres som «areal»). Vektingen langs en sti gjøres ut fra i hvilken grad ferdselen (dagens eller framtidig) vil føre til økt slitasje i og langs stien. Vektingen i et område gjøres ut fra hvor nært/perifert den sensitive enheten ligger i forhold til typisk ferdsel i kartleggingsområdet. Tabell 3.5 gir en oversikt over vektingen for plassering av de sensitive vegetasjonseenheter.

Tabell 3.5: Vekting for plassering for å beregne sårbarhet for vegetasjon (fra Håndbok 73).

Vekting	Plassering
A. Vurdering langs sti/trasé. Da ligger den sensitive enheten alltid nær eller i traseen for ferdselen	
0,1	Veldefinert og brei sti/veg (helt greit å gå flere i bredden) – gjerne anlagt på kjørespor eller tilrettelagt med klopper e.l.
2	Tydelig sti, smal eller brei
4	Uklar sti/trasé, mulig å ferdes i brei sone (gjernes parallelle stier ved mye ferdsel)
B. Vurdering av areal	

Vekting	Plassering
1	Den sensitive enheten ligger perifert i forhold til typisk ferdsel i lokaliteten
3	Den sensitive enheten ligger ved/nær typisk ferdsel i lokaliteten
4	Den sensitive enheten ligger på/i der ferdselen foregår (eller ved hovedattraksjonen i lokaliteten)

I felt registreres plasseringen av hver enkelt forekomst av en sensitiv enhet. I etterkant vektes plassering for alle forekomstene av en gitt type sensitiv enhet innenfor området samlet. Da brukes «verste styrer-prinsippet», slik at dersom det er flere forekomster av samme type sensitiv enhet innenfor området, og disse har ulik plassering, gis enheten vekten til den forekomsten som utløser størst sårbarhet. Dette må tilpasses etter skjønn i enkelte tilfeller, for eksempel dersom det finnes ti rabber innenfor et område der én av dem har høy skår for plassering og alle de andre har lav.

Utgregning av sårbarhet

Hver sensitive enhet gis en sårbarhetsskår ved å multiplisere vekten for areal med vekten for plassering. Alle lokaliteter for hver sensitiv enhet vurderes samlet, ved bruk av tabellene 3.4 og 3.5. Den samla sårbarheten for området regnes ut som summen av sårbarhetsskår for alle de sensitive enhetene.

3.3.2 Dyreliv

Vektingen som utløser sårbarhet for dyreliv, er i prinsippet som med vegetasjon, dvs. at kategoriene areal og plassering blir vurdert. Funksjonsområder for villrein skal i tillegg vektes for status i forhold til faktisk bruk. For dyreliv er det i mange tilfeller også aktuelt å regne ut sårbarhet for ulike sesonger, avhengig av den typiske eller også forventede ferdselen i området.

Areal

Areal angir hvor mye som finnes av de sensitive enhetene for dyreliv innenfor området. Det er her lagt til grunn at «området» gjelder hele kartleggingssonen. Areal vektes etter en grov angivelse, som det fremgår av tabell 3.6. Sensitive enheter for dyreliv kan omfatte store leveområder som er vanskelig å avgrense, men også punktlokaliteter, som f.eks. reirplasser for fugler.

Tabell 3.6: Vekting for areal for å beregne sårbarhet for dyreliv.

Vekting	Areal	Dekning
1	Et lite område	< 5% av området
2	Et middels stort område og flere små områder	5-20% av området
3	Et stort område	> 40% av området
4	Flere store områder	> 60% av området
5	Enheter dekker det meste av området	> 80% av området

Der det er faktiske hekke- eller ynglelokaliteter, brukes en sårbarhetsbuffer til å angi størrelsen på den sensitive enheten. Sårbarhetsbufferen skal indikere hvor sannsynlig det er for en gitt art å bli utsatt for forstyrrelse av ferdselen i området. Tabell 3.7 er her retningsgivende for denne bufferavstanden.

Tabell 3.7: Buffersoner etter sannsynlighet for negative effekter av ferdsel. Inndelt etter rødlistestatus. Tall i meter

	Livskraftig LC	Nær truet NT	Sårbar VU	Sterkt trua EN	Kritisk trua CR
Trolig ikke	10	20	30	40	50
Mulig	50	100	150	200	250
Sannsynlig	100	200	300	400	500

Kongeørn er en art hvis buffer er satt til 500 meter, på grunn av artens sårbarhet for forstyrrelser.

Plassering

Plassering angir hvor de sensitive enhetene er plassert i forhold til den ferdselen som foregår eller forventes, og om enheten er tilgjengelig for ferdsel. En del hekke- og ynglelokaliteter, som i berg og skrenter, kan for eksempel ligge svært nær en sti, men i praksis være helt utilgjengelig for ferdsel. Dersom det er stor variasjon i ferdselsformer/aktiviteter (for eksempel veldig kanalisert ferdsel, kontra spredt ferdsel), så kan det være relevant å gjøre utregning av sårbarhet gitt begge aktiviteter. Spredt ferdsel vil for eksempel vektes høyere enn kanalisert ferdsel ved at den sensitive enheten da overlapper mer med ferdselen i lokaliteten.

Tabell 3.8 gir en oversikt over kriterier for vekting av plassering av lokaliteter for Dyreliv.

Tabell 3.8: Vekting av plassering for å beregne sårbarhet for dyreliv.

Vekting	Plassering
1	Den sensitive enheten ligger perifert i forhold til den typiske ferdselen i lokaliteten
2	Den sensitive enheten ligger inntil/nær typisk ferdsel for lokaliteten, men er ikke tilgjengelig for alminnelig ferdsel (for eksempel bergvegg/fuglefjell eller veldig blaut myr)
3	Den sensitive enheten ligger inntil/nær typisk ferdsel for lokaliteten og er tilgjengelig for alminnelig ferdsel
5	Den sensitive enheten overlapper med typisk ferdsel for lokaliteten

Utrekning av sårbarhet

I felt registreres areal og plassering for hver enkelt forekomst av de sensitive enhetene. I etterkant vektes plassering for alle forekomstene av en gitt type sensitiv enhet innenfor lokaliteten samlet (f.eks. alle hekke- og ynglelokaliteter for rovfugl samles i en vurdering osv.). Da brukes «verste styrer-prinsippet», slik at dersom det er flere forekomster av samme type sensitiv enhet innenfor lokaliteten og disse har ulik plassering, gis enheten vekten til den forekomsten av enheten som utløser størst sårbarhet.

Den sensitive enheten gis en sårbarhetsskår ved å multiplisere vekten for areal med vekten for plassering. Den samla sårbarheten for området regnes ut som summen av sårbarheten for alle de sensitive enhetene i området.

3.4 Materiale

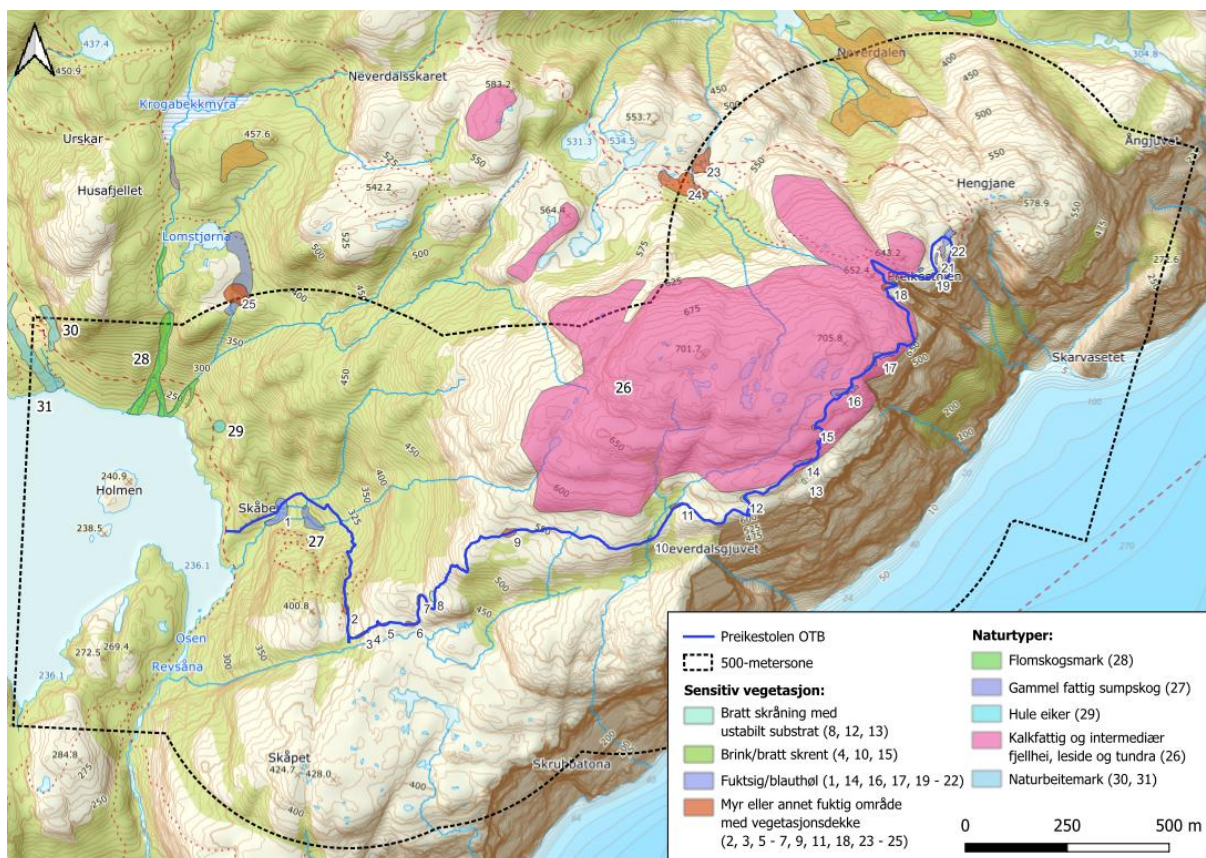
Feltregistreringene er det viktigste datagrunnlaget for rapporten. I tillegg er det gjort søk på nettsteder som Naturbasen <https://www.miljodirektoratet.no/verktoy/naturbase>, Temakart Rogaland <https://www.temakart-rogaland.no/> og Artskart <https://artskart.artsdatabanken.no/>. Det er ellers inhentet opplysninger om lokaliteter unntatt offentligheten fra Fylkesmannen i Rogaland.

4 SENSITIVE FOREKOMSTER I KARTLEGGINGSSONEN

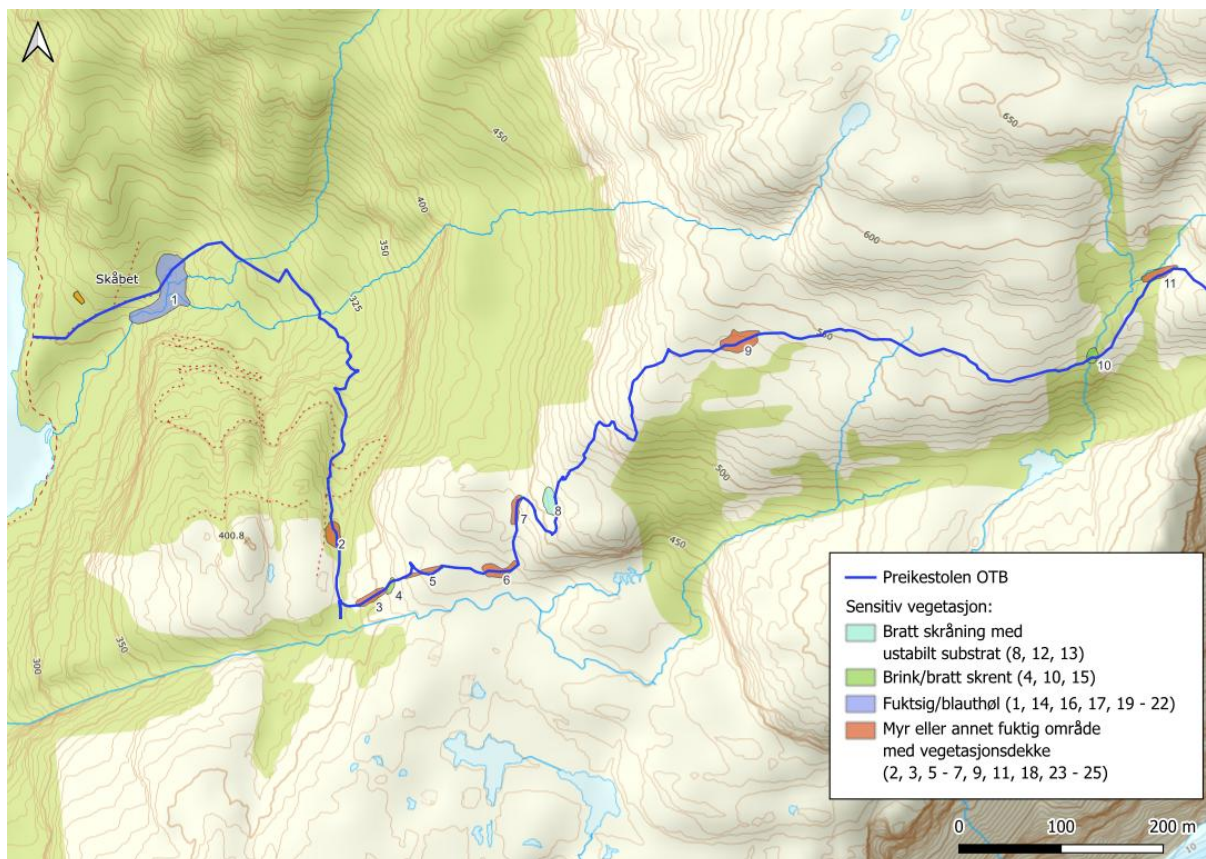
4.1 Vegetasjon

Kartleggingen identifiserte en rekke lokaliteter med vegetasjonstyper vurdert som sensitive for slitasje. Funnene består hovedsakelig av fuktsig, små myrområder og bratte skråninger med ustabilt substrat. Disse forekommer spredt langs stien, særlig i partier med terrengavrenning, nær vannsig og i utsatte hellinger. Flere av lokalitetene kan være sårbare for videre slitasje ved økt ferdsel, spesielt ved avvik fra etablert sti.

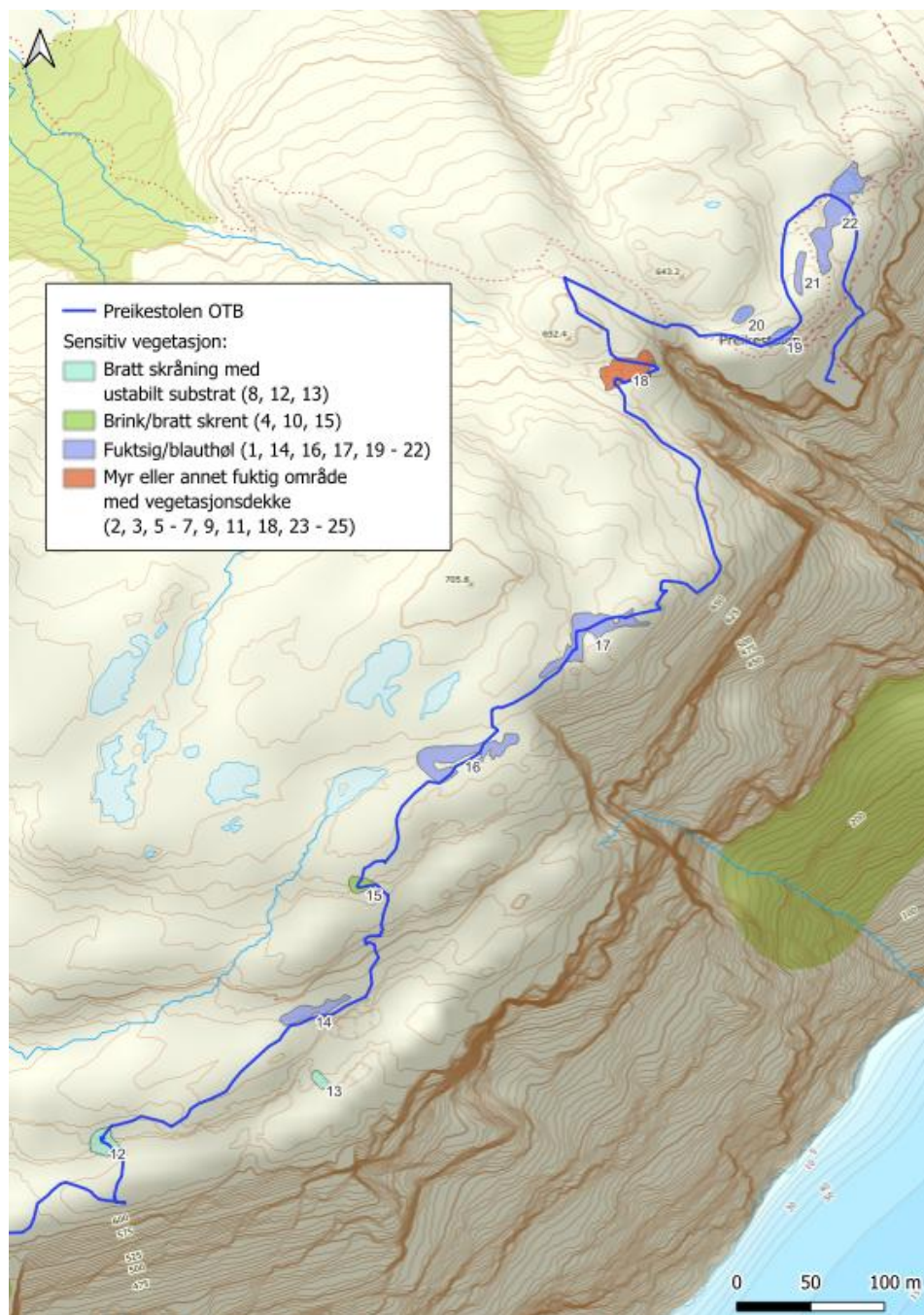
Figur 4.1, 4.2, og 4.3 og tabell 4.1 viser registrerte lokaliteter innenfor kartleggingssonen. Noen lokaliteter som tidligere er kartlagt av andre aktører er inkludert for helhetlig oversikt. Figur 4.1 viser både registrerte sensitive enheter samt naturtyper registrert i kartleggingsområdet. Figur 4.2 og 4.3 viser de registrerte sårbare enhetene i nærheten av stien mer detaljert. Bilder av de registrerte sårbare enhetene er presentert i bildesamlingen i vedlegg 1 (kapittel 9).

Figur 4.1: Oversikt over lokaliteter med sensitiv vegetasjon og utvalgte naturtyper i kartleggingssonen for stien Preikestolen OTB. Se figur 4-2 og 4-3 for mer detaljert kart over sensitiv vegetasjon rett ved stien.

Figur 4.2: Oversikt over sensitiv vegetasjon ved den vestlige delen av stien Preikestolen OTB.

Figur 4.3: Oversikt over sensitiv vegetasjon ved den østlige delen av stien Preikestolen OTB.

Tabell 4.1: Lokalteter med sensitiv vegetasjon og registrerte naturtyper innenfor kartleggingssonen for stien Preikestolen OTB.

Nr.	Kategori	Areal (daa)	Kommentar
1	Fuktsig/blauthøl	1,83	Fuktsig med rennende vann i skogen.
2	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,30	Fuktig myrområde i skogen.
3	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,24	Fuktig blåtoppeng, tidvis vannmettet.
4	Brink/bratt skrent	0,08	Bratt skrent med ustabil substrat.

Nr.	Kategori	Areal (daa)	Kommentar
5	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,13	Fuktig område i kombinasjon med nakent berg.
6	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,31	Liten hellende myr.
7	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,20	Fuktig drag i skråning.
8	Bratt skråning med ustabilt substrat	0,26	Fuktig og bratt skråning.
9	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,59	Myrområde i bakke.
10	Brink/bratt skrent	0,13	Bratt skrent, stien er merket gjennom enheten.
11	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,26	Ganske fuktig myrområde.
12	Bratt skråning med ustabilt substrat	0,28	Bratt skråning.
13	Bratt skråning med ustabilt substrat	0,10	Bratt skråning.
14	Fuktsig/blauthøl	0,31	Fuktsig/snøleie i mosaikk med nakent berg.
15	Brink/bratt skrent	0,14	Bratt skrent.
16	Fuktsig/blauthøl	0,82	Fuktsig/snøleie i mosaikk med nakent berg.
17	Fuktsig/blauthøl	0,77	Fuktsig/snøleie i mosaikk med nakent berg.
18	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	0,56	Fuktig område, relativt flatt.
19	Fuktsig/blauthøl	0,14	Åpent blauthøl med lite vegetasjon.
20	Fuktsig/blauthøl	0,11	Åpent blauthøl med lite vegetasjon.
21	Fuktsig/blauthøl	0,14	Fuktig område med vegetasjon.
22	Fuktsig/blauthøl	0,94	Åpent vann og myrområde, relativt flatt.
23	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	1,83	Kartlagt i 2019.
24	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	4,42	Kartlagt i 2019.
25	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	2,45	Kartlagt i 2019.
26	Kalkfattig og intermediær fjellhei, leside og tundra	460,3	Naturtype kartlagt i 2022. Hentet fra Naturbase.
27	Gammel fattig sumpskog	1,63	Naturtype kartlagt i 2022. Hentet fra Naturbase.
28	Flomskogsmark	9,13	Naturtype kartlagt i 2022. Hentet fra Naturbase.

Nr.	Kategori	Areal (daa)	Kommentar
29	Hul eik	0,70	Naturtype kartlagt i 2022. Hentet fra Naturbase.
30	Naturbeitemark	7,00	Naturtype kartlagt i 2022. Hentet fra Naturbase.
31	Naturbeitemark	2,36	Naturtype kartlagt i 2022. Hentet fra Naturbase.

4.2 Dyreliv

Datainnhenting for dyreliv omfatter en sone på 1 km fra turstien, men fokus i denne rapporten er på funn innenfor 500-metersbeltet og andre områder som kan påvirkes av ferdsel. Kun lokaliteter som vurderes som potensielt utsatt for forstyrrelse fra friluftsliv er inkludert i oversikten i kapittel 5.

Det finnes begrenset kunnskap om sensitive dyrearter innenfor 500-metersbeltet langs stien. En eldre registrering av hubro foreligger, men det er uklart hvilken funksjon området hadde for arten, og det er ikke dokumentert hekking (Bjarne Oddane, pers. medd.). Det finnes også sensitive rovfuglregistreringer i området, men disse er unntatt offentlighet, og ingen konkrete hekkefunn foreligger.

Under feltarbeidet den 25. juni 2025 ble kun én sensitiv art registrert: **fjellrype** (NT – nær truet), observert i nærheten av sårbar enhet nr. 9. Funksjonsområdet til fjellrype er ikke kartfestet, men arten antas å benytte høyereliggende fjellområder i nærheten av Næverdalsfjellet og ellers rundt Lysefjorden. Det ble ikke registrert andre sensitive arter innenfor 500-metersbeltet.

Av ikke-sensitive arter ble **heipiplerke** observert flere steder. Dette kan skyldes høy menneskelig aktivitet og begrenset vegetasjonsdekke med mye nakent berg.

Utenfor det definerte kartleggingsbeltet på 500 meter er det registrert **hekkende smålom** i et vann ca. 500 meter nordvest for startpunktet ved Preikestolhytta. I tillegg er følgende sensitive arter registrert i området ifølge Artskart (Artsdatabanken, 2025):

- **Vipe** (CR – kritisk truet)
- **Gjøk** (NT)
- **Fiskemåke** (NT)

Disse artene kan være utsatt for forstyrrelse i hekketiden, men det foreligger ingen dokumentasjon på direkte påvirkning fra ferdsel.

Andre ikke-sensitive rødlistede arter som er registrert i Artskart i tilknytning til Revsvatnet er gjøk (NT) og granmeis (VU – sårbar) (Artsdatabanken, 2025). I tilknytning til Preikestolområdet er det, av rødlistede arter, registrert teist (NT), storspove (EN – sterkt truet), ærfugl (VU), granmeis (VU), gråmåke (VU), sjørre (VU), hønsehauk (VU), tjeld (NT), storskarv (NT), stær (NT), tårnseiler (NT), hettemåke (CR), makrellterne (EN), og gråspurv (NT) (Artsdatabanken, 2025). Ingen av disse artene er vurdert som sårbare arter i fjell eller skog i henhold til Håndbok for sårbarhetsvurderinger (Hagen, et al., 2019).

Tabell 4.2: Lokalteter med sensitive enheter for dyreliv i influensområdet for stien Preikestolen OTB.

Nr.	Kategori	Funksjon	Kommentar
1	Fjellrype	Hekkeområde	Usikkert hvor viktig området er for arten, men de høyereliggende fjellene ved stien benyttes trolig av arten.

5 SÅRBARHETSANALYSE

Med grunnlag i metodikken som er beskrevet i kapittel 3.3, er det nedenfor gitt en oversikt over sårbarhetsskår for sensitiv vegetasjon og dyreliv. Tallene i første kolonne i tabellene nedenfor refererer til figurnummeringene slik det fremgår i kapittel 5.1 (sensitiv vegetasjon) og 5.2 (dyreliv).

5.1 Vegetasjon

Areal til enhetene er vurdert etter tabell 3.4 i Metodekapittelet. Når det gjelder plassering, så er lokalitetene vurdert i forhold til kategori A i tabell 3.5, dvs. langs sti/trasé. Her skal den lokaliteten som utløser størst sårbarhet være styrende.

Lokalitetene 2, 3, 5, 6, 7, 9, 11 og 18 er gitt samlet skår på 3 siden dette er mange små områder. Disse er alle lokalisert i nærheten av stien hvor det er mange parallelle stier og er derfor gitt skår 4 for plassering. Lokalitetene nr. 1, 14, 16, 17 og 19 - 22 er gitt skår 4 for areal siden det er et stort område og flere små områder, og plasseringen er gitt skår 4 fordi det er utydelig sti gjennom de fleste av enhetene. Nr. 4, 10 og 15 er gitt skår 2 for areal siden det er flere små områder, og skår 2 for plassering siden det er tydelig sti gjennom disse områdene. Nr. 8, 12 og 13 er gitt skår 2 for areal siden det er flere små områder, og skår 4 for plassering siden det er uklar sti gjennom disse områdene. Nr. 26 er gitt skår 2 for areal siden det er et stort område, og skår 4 for plassering siden det er udefinert sti gjennom lokaliteten. Nr. 27 – 31 er gitt skår 3 for areal siden det er flere store og noen små områder, og de er gitt skår 0,1 for plassering da det er veldefinert sti utenfor lokalitetene.

Nr. 23 – 25 er ikke inkludert i sårbarhetsvektingen for sensitiv vegetasjon da disse enhetene er lokalisert langt fra stien.

Den samlede sårbarheten for *Myrer eller andre fuktige områder med vegetasjonsdekke* blir dermed 12, 16 for *Fuktsig/blauthål*, 4 for *Brinke/bratte skrenter*, 8 for *Bratte skråninger med ustabil substrat*, 8 for *Kalkfattig og intermediær fjellhei, leside og tundra*, og 0,3 for andre registrerte naturtyper. Summen for stien Preikestolen OTB blir dermed 48,3.

Tabell 5.1: Sårbarhetsvekting for sensitiv vegetasjon i influensområdet for stien Preikestolen OTB.

Nr.	Sensitiv enhet	Areal	Plassering	Areal x plassering
2, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 18	Myr eller annet fuktig område med vegetasjonsdekke	3	4	12
1, 14, 16, 17, 19 - 22	Fuktsig/blauthål	4	4	16
4, 10, 15	Brink/bratt skrent	2	2	4
8, 12, 13	Bratt skråning med ustabilt substrat	2	4	8
26	Kalkfattig og intermediær fjellhei, leside og tundra	2	4	8
27 - 31	Andre registrerte naturtyper	3	0,1	0,3
SUM FOR OMRÅDET				48,3

5.2 Dyreliv

Arealet for fjellrype er gitt skår 3 siden funksjonsområdet mest sannsynlig dekker et stort område. Skåren blir 3 også for plassering siden enheten ligger inntil ferdselsområdet til stien. Vektingen av sårbarheten blir da $3 \times 3 = 9$. Som det fremgår av tabell 6.2, blir da summen av sårbarhet for dyreliv vektet til 9.

Tabell 5.2: Sårbarhetsvekting for sensitivt dyreliv i influensområdet for stien Preikestolen OTB.

Nr.	Sensitiv enhet	Areal	Plassering	Areal x plassering
1	Fjellrype	3	3	9
SUM FOR OMRÅDET				9

6 DISKUSJON

Kartleggingen viser at forekomsten av sårbare vegetasjonsenheter i området ved stien Preikestolen OTB er relativt høy, særlig i form av fuktige partier som myr, blauthøl og fuktsig. Disse forekommer ofte i overgangssoner i hellende terreng, og mange av lokalitetene er små og fragmenterte.

Stien er i hovedsak godt definert og har allerede noe slitasjepreg. Enkelte partier med avvik fra hovedtraseen, særlig i fuktige områder og skråninger, gir slitasjeskader og kan forverre erosjonsproblematikk. Dette gjelder spesielt hvor det er utydelig merking av sti og forskjellige traseer blir brukt. Dette indikerer behov for forebyggende tiltak.

Det ble kun gjort én observasjon av en sensitiv dyreart (fjellrype). Fraværet av flere registreringer innenfor stisonen indikerer trolig en kombinasjon av høy menneskelig aktivitet, begrenset habitategnethet og utfordringer knyttet til observasjon i kupert terreng.

Selv om kartleggingen i utgangspunktet skulle dekke et 500 meter bredt belte langs stien, ble faktiske kartlagte arealer redusert som følge av topografiske og praktiske forhold. Dette gjenspeiler både praktiske begrensninger og det faktum at ferdsel i hovedsak er konsentrert til et smalt område rundt stien. Kartleggingen er derfor vurdert å gi et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å vurdere risiko for økt belastning.

7 AVBØTENDE TILTAK

Det er flere steder langs stien til Preikestolen OTB hvor det er registrert sårbar vegetasjon, særlig i form av fuktig, myr og bratte skråninger. I disse områdene bør det vurderes tiltak for å begrense ytterligere slitasje og erosjon.

Der stien i dag er lite tydelig og det forekommer avvik fra hovedtraseen, bør ferdselen kanaliseres bedre. Dette kan gjøres gjennom økt bruk av **skilt, sperringer eller eventuelt lave gjerd**, for å hindre at turgåere tar snarveier over vegetasjonstypene som er mest utsatt. Slik konsentrering av ferdselen begrenser belastningen på naturen i området.

Det bør vurderes **enkle fysiske tiltak som klopper eller steinsetting** i særlig fuktige partier (som enhet 1, 6 og 9) for å redusere erosjon og hindre utvidelse av slitasjesonen. I tillegg anbefales **informasjonstiltak** i form av skilt ved startpunktet og utvalgte steder langs stien, som informerer om vegetasjonens sårbarhet og oppfordrer turgåere til å holde seg til merkede ruter.

Videre bør det utbredtes tiltak ved bratte skråninger med mye vegetasjon som ved enhet nr. 8, 13, og 15. Det er allerede noe slitasje i disse skråningene, men ved økt ferdsel bør det vurderes om det kan være aktuelt å **sette opp tau og/eller trapper** ved noen partier. Noen plasser forekommer det at skråninger brukes som snarvei. For å unngå dette, og konsentrere ferdselen, bør det settes inn tiltak som **fysisk avgrensning og tydeligere stimerking i nærliggende trasé**.

I områder med registrert fjellrype, samt nærliggende områder med kjent forekomst av smålom og vandrefalk (Tysse, 2019), bør det unngås å legge opp til økt ferdsel, særlig i hekkesesongen. Selv om disse lokalitetene ligger noe utenfor selve stien, vil økt bruk av nærliggende områder kunne gi økt forstyrrelsestrykk. Det anbefales derfor at eventuell utvikling av nye stier, utkikkspunkter eller annen infrastruktur i området skjer med forsiktighet, og utenfor hekkesesongen.

Tiltakene bør kombineres med **jevnlig oppfølging og tilstandsvurdering**, særlig i områder med dokumentert vegetasjonsslitasje. Fotopunkt og enkle erosjonsmålinger kan brukes for å følge utviklingen over tid og vurdere effekt av iverksatte tiltak.

8 REFERANSER

Artsdatabanken. (2025). *Artskart*. Hentet fra <https://artskart.artsdatabanken.no>

Eide, N., Hagen, D., Gundersen, V., Vistad, O., Fangel, K., Erikstad, L., . . . Blumentrath, S. (2015). *Sårbarhetsvurdering i verneområder. Utvikling av metodikk for å vurdere sårbarhet for vegetasjon og dyreliv knyttet til ferdsel i verneområder i fjellet. – NINA Rapport 1191.*

Hagen, D., Eide, N., Evju, M., Gundersen, V., Stokke, B., Vistad, O., . . . Fangel, K. (2019). *Håndbok. Sårbarhetsvurdering av ferdselslokaliteter i verneområder, for vegetasjon. NINA Temahefte 73.* Norsk institutt for naturforskning.

Tysse, T. 2019. *Kartlegging av sårbar vegetasjon og dyreliv i tilknytning til turstiene til Preikestolen og Kjerag. Ecofact rapport 701.*

9 VEDLEGG: LOKALITETER MED SENSITIV VEGETASJON VED PREIKESTOLEN OTB

Figur 9.1: Sårbar enhet nr. 1; fuktsig/blauthøl.

Figur 9.2: Sårbar enhet nr. 2; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.3: Sårbar enhet nr. 3; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.4: Sårbar enhet nr. 4; brink/bratt skrent.

Figur 9.5: Sårbar enhet nr. 5 (t.v.) og 6; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.6: Sårbar enhet nr. 7; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.7: Sårbar enhet nr. 8; bratt skråning med ustabilt substrat (t.v.), og sårbar enhet nr. 9; myr eller annet fuktig område med vegetasjon (t.h.).

Figur 9.8: Sårbar enhet nr. 10; brink/bratt skrent.

Figur 9.9: Sårbar enhet nr. 11; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.10: Sårbar enhet nr. 12; bratt skråning med ustabilt substrat.

Figur 9.11: Sårbar enhet nr. 13; bratt skråning med ustabilt substrat.

Figur 9.12: Sårbar enhet nr. 14; fuktig/blauthål (t.v.), og sårbar enhet nr. 15; brink/bratt srent (t.h.).

Figur 9.13: Sårbar enhet nr. 16; fuktsig/blauthål.

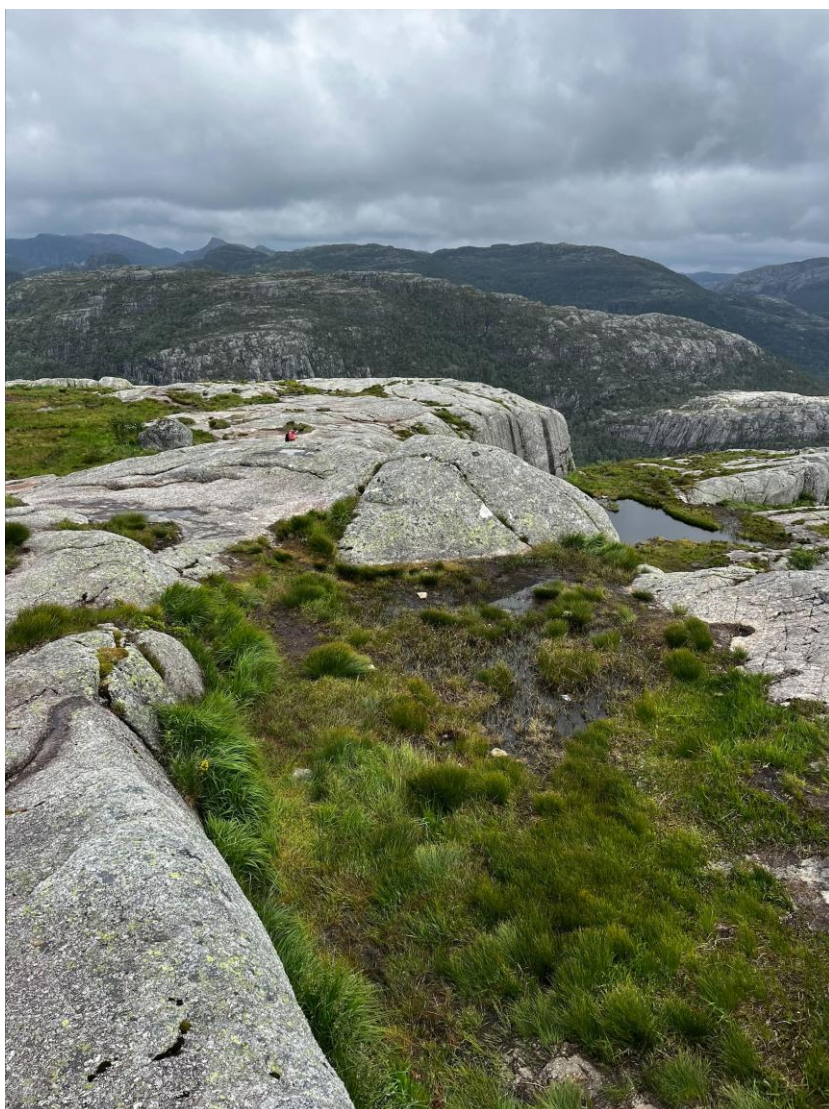
Figur 9.14: Sårbar enhet nr. 17; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.15: Sårbar enhet nr. 18; myr eller annet fuktig område med vegetasjon.

Figur 9.16: Sårbar enhet nr. 19; fuktsig/blauthål.

Figur 9.17: Sårbar enhet nr. 21, fuktsig/blauthål.

Figur 9.18: Sårbar enhet nr. 22; fuktsig/blauthål.

